

Notat (nr. 2) til statsrevisorerne
om
den fortsatte udvikling i sagen om Post Danmark MailHouse's økonomi
(beretning nr. 7/00)

1. I mit notat af 28. august 2002 om den fortsatte udvikling i sagen om Post Danmark MailHouse's økonomi, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2001, s. 74-78, anførte jeg, at jeg i et efterfølgende notat ville

- orientere om udviklingen i effektiviseringen af Post Danmark A/S's økonomistyring
- beskrive resultatet af arbejdet i en arbejdsgruppe nedsat på Transport- og Energiministeriets initiativ med henblik på en hensigtsmæssig forståelse af de konkurrenceretlige retningslinjer.

Til brug for notatet har Rigsrevisionen indhentet oplysninger hos Transport- og Energiministeriet (tidligere Trafikministeriet) og hos Post Danmark A/S.

Udviklingen i effektiviseringen af Post Danmark A/S' økonomistyring

2. Direktionen i Post Danmark A/S har i breve af henholdsvis 13. august 2003 og 7. oktober 2003 oplyst, at Post Danmark A/S har planlagt og iværksat en række tiltag, som efter deres opfattelse vil kunne imødegå risikoen for, at der opstår en lignende situation, som var gældende for Post Danmark MailHouse. Direktionen har efterføl-

gende i brev af 16. september 2004 redegjort for status på de tiltag, som var planlagt og endnu ikke iværksat i forhold til de tidligere breve.

3. Direktionen har i foranstående breve oplyst, at der i de senere år har været fokus på forbedring af økonomistyringen af følgende områder:

- udviklingsprojekter
- den strategiske styring af forretningsområder
- tilknyttede og associerede virksomheder samt joint ventures
- it-anvendelse.

Der er gennemført en opstramning af beslutningsprocessen vedrørende udviklingsprojekter samt køb af virksomheder, idet risiko- og følsomhedsanalyser indgår i analysen af udviklingsprojektet og resultatet heraf i indstillingen. Ved alle større projekter skal der udarbejdes en afslutningsrapport, ligesom der et år efter udviklingsprojektets start skal udarbejdes en evalueringsrapport.

Der er iværksat udarbejdelse af forretningsområderegnskaber for alle forretningsområder i Post Danmark A/S. Fra 2004 udarbejdes der en resultatopgørelse og en balance for hvert forretningsområde.

Rapportering, controlling og evaluering af tilknyttede og associerede virksomheder samt joint ventures er forbedret, idet der er indført nye retningslinjer fra efteråret 2002. Opgaven er forankret i Finans- og Økonomiafdelingen.

For at forankre styringen af it-anvendelsen er der etableret en it-styrekomiteé, hvori der indgår 2 medlemmer af direktionen og alle vicedirektører. Komiteén varetager it-strategien, større udviklingsprojekter, prioritering af ressourceindsatsen m.m. Der er endvidere implementeret et nyt økonomistyringssystem baseret på SAP i efteråret 2003.

4. Jeg finder, at de ovennævnte tiltag, som Post Danmark A/S har iværksat, er relevante og påkrævede set i lyset af sagen om Post Danmark MailHouse's økonomi. Jeg vil særligt fremhæve, at forretningsområderegnskaberne bl.a. forventes at kunne sætte fokus på de enkelte områders lønsomhed og synliggøre hvert forretningsområdes bidrag til Post Danmark A/S' resultat.

Opstramningen af beslutningsprocessen vedrørende udviklingsprojekter og køb af virksomheder, så risiko- og følsomhedsanalyser indgår i beslutningsgrundlaget, forhindrer, at eksempelvis tabsgivende projekter sættes i gang.

Direktionens udtalelse om, at indgåelse af aftaler eller kontrakter på usædvanlige vilkår i alle tilfælde skal forelægges direktionen til godkendelse, ser jeg som en nødvendig foranstaltning set i lyset af sagen om Post Danmark MailHouse.

Det er min opfattelse, at samtlige ovennævnte indsatsområder vil kunne medvirke til en forbedring af den økonomiske styring i Post Danmark A/S.

De konkurrenceretlige retningslinjer

5. Det fremgik af beretning nr. 7/00 om Post Danmark MailHouse's økonomi, at de konkurrenceretlige retningslinjer, som skal forhindre konkurrenceforvridende krydssubsidiering, var uklare vedrørende en situation, hvor der var tæt forretningsmæssig forbindelse mellem aktiviteter inden for eneretsområdet og det rene konkurrenceområde. Transport- og Energiministeriet ville tage initiativ til en drøftelse herom med Konkurrencestyrelsen og Post Danmark A/S.

6. Transport- og Energiministeriet oplyste i sin redegørelse af 17. juli 2001, at Transport- og Energiministeriet, Konkurrencestyrelsen og Post Danmark A/S havde aftalt at nedsætte en arbejdsgruppe med henblik på at fremkomme med forslag til en hensigtsmæssig forståelse af konkurrencereglerne.

Transport- og Energiministeriet oplyste den 26. juli 2002, at der i forbindelse med omdannelsen af Post Danmark A/S til aktieselskab blev nedsat en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Transport- og Energiministeriet, Finansministeriet mv., som skulle analysere den fremtidige postpolitik. Den hidtidige arbejdsgruppes analyser skulle indgå heri, hvilket er omtalt i mit notat af 28. august 2002 (RN D205/02).

Transport- og Energiministeriet sendte den 24. juni 2003 kommissorium for en arbejdsgruppe vedrørende revision af regnskabsreglement og konkurrenceretlige retningslinjer for Post Danmark A/S. Arbejdsgruppen var sammensat af repræsentanter fra Transport- og Energiministeriet og skulle udarbejde forslag til de konkurrencemæssige rammer for Post Danmark A/S, herunder de overordnede principper for allokering af Post Danmark A/S' omkostninger.

7. Af kommissoriet fremgik det, at formålet var at undersøge, hvorvidt der fortsat var behov for en konkurrenceretlig regulering af Post Danmark A/S, der adskiller sig fra de almindelige konkurrenceregler, og i givet fald, hvorvidt denne skulle adskille sig fra det gældende regnskabsreglement med tilhørende konkurrenceretlige retningslinjer.

I november 2003 forelå arbejdsgruppens rapport ”Overvejelser om fremtidens postpolitik” med arbejdsgruppens anbefalinger, herunder anbefalinger med hensyn til tiltag, som både omfatter yderligere styrkelse og liberalisering af konkurrencen. Arbejdsgruppen vurderede, at Post Danmark A/S skal sikres mere fleksible rammer til at drive postvirksomhed i fremtiden.

Efterfølgende, og indtil lov om postbefordring blev vedtaget, har Transport- og Energiministeriet haft flere drøftelser med såvel de danske som EU’s konkurrencemyndigheder med henblik på at få klarlagt den praktiske forståelse af konkurrencereguleringen og den såkaldte Deutsche Post afgørelse.

8. Som led i den politiske aftale fra 29. april 2004 om lov om postbefordring blev det besluttet, at det nuværende regnskabsreglement med tilhørende konkurrenceretlige retningslinjer skulle videreføres indtil videre.

Herudover blev det angivet i den politiske aftale, at det er hensigten, at Post Danmark A/S fremover alene skal følge den generelle nationale og EU-retlige konkurrencelovgivning.

Endelig fremgik det tillige af aftalen, at en endelig stillingtagen til spørgsmålet beroede på en afgørelse fra de danske konkurrencemyndigheder vedrørende en klage over Post Danmark A/S, som er indgivet af Forbruger-Kontakt. Klagesagen er endnu ikke endeligt afgjort af Konkurrenceankenævnet.

Rigsrevisionen er bekendt med, at Transport- og Energiministeriet har udarbejdet et udkast til nyt regnskabsreglement for Post Danmark A/S, som afventer Konkurrenceankenævnets behandling af klagesagen.

9. Jeg kan konstatere, at Transport- og Energiministeriet efter et langstrakt forløb stadig ikke er nået til et færdigt resultat vedrørende Post Danmark A/S’ konkurrenceretlige retningslinjer, og finder forløbet fra Transport- og Energiministeriets redegørelse af 17. juli 2001 og frem til afgivelsen af rapporten ”Overvejelser om fremtidens

postpolitik” i november 2003 med placering af sagen i flere arbejdsgrupper for utilfredsstillende langstrakt. Fra 2004 har der været involveret flere parter i sagen, så ministeriet ikke alene har kunnet afgøre og afslutte sagen.

Jeg kan herudover konstatere, at der løbende er foretaget forbedringer og præciseringer i den produktøkonomimodel, som regnskabsreglementet med tilhørende konkurrenceretlige retningslinjer kræver, at Post Danmark A/S har. De løbende forbedringer, der foretages, sikrer, at produktøkonomimodellen bedst muligt afspejler indtægternes og omkostningernes fordeling. Anvendelsen af produktøkonomimodellen kvalitetssikres gennem de erklæringer, der afgives af uafhængige revisionsfirmaer.

Post Danmark A/S har derfor nu et væsentligt bedre udgangspunkt for at afklare, om enkeltaktiviteter er tabsgivende, hvorfor spørgsmålet om det uklare i de konkurrenceretlige retningslinjer ikke har samme betydning som ved afgivelsen af beretningen om Post Danmark Mailhouse's økonomi.

Ministeriet har over for Rigsrevisionen tilkendegivet, at ovennævnte initiativer vedrørende forretningsområderegnskaber og Post Danmark A/S' økonomistyring, jf. pkt. 3 og 4, har reduceret behovet for en præcisering af retningslinjerne vedrørende tætte forretningsmæssige forbindelser mellem aktiviteter inden for eneretsområdet og det rene konkurrenceområde. Jeg er enig heri. Jeg betragter derfor forholdet om de konkurrenceretlige retningslinjers uklarhed for afsluttet, men der udestår dog fortsat, at ministeriet afslutter sit arbejde med at fastlægge de nye konkurrenceretlige retningslinjer, hvor der sikres fleksible rammer til at drive postvirksomhed i fremtiden, samt at fastlægge den præcise udformning af et revideret regnskabsreglement.

10. Rigsrevisionen er i færd med at udarbejde en beretning om Post Danmark A/S, som vil foreligge i løbet af kort tid. Beretningen vil indeholde en beskrivelse af den omkostningsfordelingsmetode, som de konkurrenceretlige retningslinjer fastsætter, og som produktøkonomimodellen anvender med henblik på at forhindre konkurrenceforvridende krydssubsidiering mellem eneretsområdet og det konkurrenceudsatte område.

Jeg vil i opfølgningen af den kommende beretning om Post Danmark A/S følge Transport- og Energiministeriets arbejde med at indføre nye konkurrenceretlige retningslinjer, herunder særligt spørgsmålet om sikringen af mere fleksible rammer til at drive postvirksomhed i fremtiden.

Jeg betragter hermed beretningssagen om Post Danmark MailHouse's økonomi i sin helhed som afsluttet.

Henrik Otbo